

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI**

Nacrt

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA
O ZRAVSTVENOM OSIGURANJU ZAŠTITE ZDRAVLJA NA RADU
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, svibanj 2008.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU ZAŠTITE ZDRAVLJA NA RADU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona temelji se na odredbama članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI OVIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu Hrvatski sabor donio je 13. srpnja 2006. godine. Zakon je objavljen u „Narodnim novinama“ broj 85/2006) i stupio je na snagu 3. kolovoza 2006. godine.

Ovim se Zakonom uređuje sustav obveznoga zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu, nositelj obveznog zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu, opseg prava na zdravstvenu zaštitu i druga prava osoba osiguranih po toj osnovi, uvjeti i način njihova ostvarivanja i financiranja, kao i prava i obveze nositelja obveznoga zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu, uključujući i prava i obveze ugovornih subjekata nositelja obveznoga zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu.

U okviru pred pristupnih aktivnosti za ulazak Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 30. kolovoza 2007. godine donijela Akcijski plan za usklađivanje zakonodavstva i stvaranje potrebnih administrativnih kapaciteta za usvajanje i provedbu pravne stečevine Europske unije na pregovaračkom području Poglavlja 19 - „Socijalna politika i zapošljavanje“ (u daljnjem tekstu: Akcijski plan) u cilju potpunog ispunjenja dodatnog mjerila za otvaranje pregovora u tom Poglavlju.

Akcijskim planom je predviđena uspostava nove institucije koja će integrirati zaštitu zdravlja i sigurnost na radu objedinjavanjem poslova Hrvatskog zavoda za medicinu rada i dijela djelatnosti Odjela zaštite na radu Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

Ovo je objedinjavanje sukladno i Konvenciji 155. Međunarodne organizacije rada o zdravlju i sigurnosti na radu te Globalnom planu Svjetske zdravstvene organizacije za razdoblje od 2007. do 2013. godine o zaštiti zdravlja na radu, kojima se zdravlje i sigurnost na radu smatraju neodvojivim dijelom u zaštiti zdravlja radnika od štetnih utjecaja radnog mjesta i radnog okoliša.

S tim u vezi treba naglasiti da Uredba Vijeća br. 2062/94 od 18. srpnja 1994. godine kojom se uređuje osnivanje Europske agencije za zaštitu i sigurnost na radu, zahtijeva od država članica osiguranje učinkovitoga praćenja sigurnosti i zaštite radnika na radu te o istome izvješćivanje Europske agencije za zaštitu i sigurnost na radu.

S obzirom da su Zakonom o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu utvrđene određene nadležnosti Hrvatskog zavoda za medicinu rada u postupku ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu, ovim se prijedlogom važeći zakon mijenja u dijelu koji se odnosi na naziv Hrvatskog zavoda za medicinu rada tako da se riječi: "Hrvatski zavod za medicinu rada" u odgovarajućem padežu mijenjaju u riječi: "zavod nadležan za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu" u odgovarajućem padežu. Pri tome se napominje da će se izmjena naziva Hrvatskog zavoda za medicinu rada odrediti izmjenama Zakona o zdravstvenoj zaštiti s obzirom da je na temelju toga Zakona osnovan Hrvatski zavod za medicinu rada.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU PREDLOŽENOG ZAKONA

Provedba ovoga Zakona neće zahtijevati dodatna sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Procjena financijskih učinaka objedinjavanja poslova Hrvatskog zavoda za medicinu rada i dijela djelatnosti Odjela zaštite na radu Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva iskazat će se u postupku donošenja izmjena Zakona o zdravstvenoj zaštiti kojim će se promijeniti naziv i djelatnosti Hrvatskog zavoda za medicinu rada. Donošenje izmjena Zakona o zdravstvenoj zaštiti predviđeno je Nacionalnim programom Republike Hrvatske za pristupanje Europskoj uniji u III. kvartalu 2008. godine.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA IZMJENAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU ZAŠTITE ZDRAVLJA NA RADU PO HITNOM POSTUPKU

Zbog potrebe usklađenja domaćeg zakonodavstva s propisima Europske unije na području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu ocjenjuje se da postoje osobito opravdani razlozi za donošenje Zakona o izmjenama Zakona o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu po hitnom postupku u smislu odredbe članka 159. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“ broj 71/00, 129/00, 117/01, 6/02-pročišćeni tekst, 41/02, 91/03, 58/04 i 39/08).

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Sukladno poslovniku Hrvatskog sabora ovaj prijedlog zakona sadrži tekst Konačnog prijedloga zakona o izmjenama Zakona zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU ZAŠTITE ZDRAVLJA NA RADU

Članak 1.

U Zakonu o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu („Narodne novine“ broj 85/06) u članku 5. stavku 4., članku 16. stavku 1., članku 17. stavku 1., članku 18. stavku 1. i 3., članku 21. stavku 1. podstavku 4. i 5., članku 26. stavku 3., članku 29. i članku 31. riječi: „Hrvatski zavod za medicinu rada“ u odgovarajućem padežu zamjenjuju se riječima: „zavod nadležan za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu“ u odgovarajućem padežu.

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2009. godine.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Odredbom ovoga članka u važećem Zakonu o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu naziv Hrvatskog zavoda za medicinu rada u odgovarajućim člancima zamjenjuje se riječima: "zavod nadležan za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu".

Uz članak 2.

Uređuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Članak 5.

Specifična zdravstvena zaštita radnika obuhvaća:

1. liječničke preglede i dijagnostičke postupke radi utvrđivanja radne sposobnosti,
2. praćenje zdravstvenog stanja radnika,
3. preventivne preglede radnika s obzirom na spol, dob i uvjete rada te pojavu profesionalne bolesti i ozljede na radu,
4. davanje savjeta o zdravlju, sigurnosti, organizaciji rada i zaštitnim sredstvima,
5. organiziranje pružanja prve pomoći i hitnih medicinskih intervencija na mjestu rada,
6. praćenje i analizu pobola s osnove ozljeda na radu i profesionalnih bolesti,
7. stalnu skrb o boljoj prilagođenosti rada, uključujući vrijeme, način i uvjete rada,
8. sudjelovanje u obavješćivanju, stručnom osposobljavanju i obrazovanju iz zaštite zdravlja na radu, sigurnosti na radu i organizacije rada,
9. ocjenjivanje uvjeta rada na pojedinom radnom mjestu radi zaštite radnika od ozljeda na radu i profesionalnih bolesti u vezi s radom,
10. promociju zdravlja i zdravstveno prosvjećivanje,
11. sudjelovanje u mjerama profesionalne rehabilitacije radnika,
12. provođenje dijagnostičkih postupaka radi utvrđivanja profesionalnih bolesti.

Specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika iz stavka 1. ovoga članka provode zdravstvene ustanove, trgovačka društva koja u svom sastavu imaju djelatnost medicine rada te specijalisti medicine rada u privatnoj praksi s kojima Zavod sklapa ugovor o provođenju zdravstvene zaštite iz članka 12. ovoga Zakona.

Sredstva za specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju se iz sredstava doprinosa za zaštitu zdravlja na radu sukladno posebnome zakonu.

Standarde i normative zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu za svaku kalendarsku godinu donosi Upravno vijeće Zavoda uz prethodno pribavljeno mišljenje Hrvatskog zavoda za medicinu rada i suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Članak 16.

Privremenu nesposobnost osiguranika za rad uzrokovanu ozljedom na radu, odnosno profesionalnom bolešću utvrđuje doktor specijalist medicine rada u zdravstvenoj ustanovi, odnosno trgovačkom društvu koje u svom sastavu ima djelatnost medicine rada ili specijalist medicine rada u privatnoj praksi, odnosno liječničko povjerenstvo Hrvatskog zavoda za medicinu rada, sukladno općem aktu koji donosi Zavod uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Nadzor nad ostvarivanjem prava s osnove privremene nesposobnosti za rad sukladno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona obavlja Zavod. Poslodavac osiguranika može zahtijevati od Zavoda kontrolu opravdanosti korištenja prava s osnove privremene nesposobnosti za rad osiguranika.

O utvrđenoj privremenoj nesposobnosti osiguranika kao i o prestanku privremene nesposobnosti osiguranika za rad doktor specijalist medicine rada iz stavka 1. ovoga članka obvezno u roku od 3 dana dostavlja obavijest izabranom doktoru medicine primarne zdravstvene zaštite osiguranika sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Članak 17.

Osiguranik ima pravo u roku od 8 dana staviti prigovor na ocjenu specijalista medicine rada iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona o privremenoj nesposobnosti za rad liječničkom povjerenstvu Hrvatskog zavoda za medicinu rada.

Osiguraniku nezadovoljnom ocjenom, nalazom i mišljenjem liječničkog povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka Zavod će izdati rješenje u upravnom postupku.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Pokretanje upravnog spora iz stavka 3. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 18.

Osiguranik ima pravo na naknadu plaće po osnovi ozljede na radu i profesionalne bolesti sve dok doktor specijalist medicine rada iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno liječničko povjerenstvo Hrvatskog zavoda za medicinu rada ne utvrde da je sposoban za rad ili dok nije konačnim rješenjem nadležnog tijela mirovinskog osiguranja utvrđena invalidnost osiguranika.

Ako privremena nesposobnost za rad traje neprekidno 6 mjeseci zbog iste ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti, doktor specijalist medicine rada obvezan je obraditi osiguranika za upućivanje na ocjenu radne sposobnosti i invalidnosti te sa svom propisanom dokumentacijom uputiti osiguranika nadležnom tijelu mirovinskog osiguranja koje donosi ocjenu radne sposobnosti i invalidnosti najkasnije u roku od 30 dana od dana primitka prijedloga doktora specijalista medicine rada.

Obrada osiguranika za upućivanje na ocjenu radne sposobnosti i invalidnosti tereti sredstva Zavoda samo u slučajevima kada je doktor specijalist medicine rada uputio osiguranika u skladu sa stavkom 2. ovoga članka, odnosno po prijedlogu liječničkog povjerenstva Hrvatskog zavoda za medicinu rada.

Članak 21.

Osiguranik nema pravo na naknadu plaće ako:

- je svjesno prouzročio privremenu nesposobnost za rad,
- namjerno sprječava ozdravljenje, odnosno osposobljavanje,
- radi za vrijeme privremene nesposobnosti za rad,
- se bez opravdanog razloga ne odazove na poziv za liječnički pregled doktora specijalista medicine rada, odnosno liječničkog povjerenstva Hrvatskog zavoda za medicinu rada,
- doktor specijalist medicine rada, tijelo Zavoda ovlašteno za kontrolu privremene nesposobnosti za rad, odnosno liječničko povjerenstvo Hrvatskog zavoda za medicinu rada utvrdi da se ne pridržava uputa za liječenje, odnosno bez suglasnosti doktora specijalista medicine rada otpuće iz mjesta prebivališta.

U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka osiguranik nema pravo na naknadu plaće od dana nastanka tih slučajeva do dana njihova prestanka, odnosno prestanka posljedica njima uzrokovanih.

Članak 26.

Prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti osigurane osobe iz članka 8., 9. i 10. ovoga Zakona ostvaruju nakon prethodno provedenog postupka utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti od strane Zavoda.

Postupak utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti pokreće pravna ili fizička osoba, tijelo državne vlasti iz članka 9. stavka 2. ovoga Zakona, odnosno osoba koja samostalno osobnim radom obavlja djelatnost podnošenjem prijave Zavodu o ozljedi na radu, odnosno profesionalnoj bolesti u roku iz članka 27. ovoga Zakona. Obrazac prijave općim aktom propisuje Zavod.

Primjerak prijave iz stavka 2. ovoga članka u roku iz članka 27. ovoga Zakona obvezno se podnosi i Hrvatskom zavodu za obvezno zdravstveno osiguranje, Hrvatskom zavodu za medicinu rada i doktoru primarne zdravstvene zaštite osiguranika izabranom sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Podnošenje prijave iz stavka 2. ovoga članka od strane pravne ili fizičke osobe, odnosno tijela državne vlasti iz članka 9. stavka 2. ovoga Zakona ima pravo zahtijevati i ozlijeđena ili oboljela osigurana osoba kojoj se prema ovome Zakonu osiguravaju prava za slučaj ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti.

Ako pravna ili fizička osoba, odnosno tijelo državne vlasti iz članka 9. stavka 2. ovoga Zakona ne postupi prema stavku 2. i 4. ovoga članka, Zavod je obvezan na pisani zahtjev osigurane osobe, odnosno člana obitelji u slučaju smrti osigurane osobe provesti postupak utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti.

Članak 29.

O priznatoj ozljedi na radu, odnosno profesionalnoj bolesti Zavod je obvezan u roku od 8 dana obavijestiti Hrvatski zavod za obvezno zdravstveno osiguranje, izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite osigurane osobe sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju, Hrvatski zavod za medicinu rada, Hrvatski zavod za javno zdravstvo i Državni inspektorat – Inspekciju rada.

Članak 31.

Stručni nadzor nad zdravstvenim ustanovama, odnosno trgovačkim društvima koje u svom sastavu imaju djelatnost medicine rada i privatnim ordinacijama medicine rada u postupku ocjenjivanja profesionalne bolesti, odnosno zdravstvene sposobnosti osiguranika sukladno posebnim propisima provodi Hrvatski zavod za medicinu rada.